

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk: 20inf00042

Datum advies: 31 mei 2020	Onderwerp: Aanpak Covid-19 crisis in Overbetuwe
Kennis nemen van: Raadsinformatiememo aanpak Covid-19 crisis in Overbetuwe nr. 8	
Status advies: openbaar	Argument: (indien niet openbaar)
Portefeuillehouder: Burgemeester	Datum b&w-vergadering: 2 juni 2020
Betrokkenen bij voorstel extern: RBT Gelderland Midden	Betrokkenen bij voorstel intern: Leden corona-team
Bijlagen: Antwoorden op raadsvragen Groen Links en regionale RIB met bijlagen	

Kennis nemen van:

Raadsinformatiememo aanpak Covid-19 crisis in Overbetuwe

Inleiding

Terugkijkend zijn we tevreden over de eerste fase van de versoepeling van de corona maatregelen sinds 11 mei in Overbetuwe en de regio. De scholen zijn weer deels begonnen, contactberoepen zijn weer opgestart en buiten sporten wordt steeds meer mogelijk. Dit leidt vanzelfsprekend tot een toename van het aantal mensen in het verkeer, op straat en in de winkels. Door het aanhoudende mooie weer neemt ook de buiten-recreatie toe. Het beeld is dat het merendeel van onze inwoners daarbij de nog steeds geldende beperkingen van “social distance” in acht neemt. Boetes voor overtreding van de noodverordening zijn daarom maar beperkt nodig geweest.

Met de versoepelingen van gisteren in de horeca en vandaag in het onderwijs, zal het weer wat drukker worden. Daardoor wordt het afstand houden op sommige momenten en plaatsen ook lastiger. Vanuit de gemeente blijven we bij voortduring het belang benadrukken om de “social distance” regels na te leven. Dit doen we in de media en fysiek in de openbare ruimte, door bewegwijzering en door de inzet van politie en boa's die mensen hierop zo nodig aanspreken. In bijgevoegde regionale raadsinformatiebrief wordt u geïnformeerd over de landelijke en regionale ontwikkelingen inzake corona en de verdere versoepelingen per 1 juni. Ook wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het virus in de regio en specifiek in onze gemeente vanaf maart tot nu. In dit memo geven we u in aanvulling hierop een update van de situatie in Overbetuwe sinds onze vorige brief van 19 mei.

Openbare ruimte en noodverordening

Het is merkbaar dat ondernemers en inwoners snakken naar verruiming van de maatregelen. We ontvangen regelmatig verzoeken van ondernemers om mee te denken of goedkeuring te geven aan oplossingen om binnen de RIVM-richtlijnen zo veel mogelijk te realiseren. Daar waar het verantwoord is, staan we hier positief tegenover.

Het wordt spannend de komende periode. Met de nieuwe verruiming in de sport, het onderwijs en in de horeca (openstellen van de cafés, restaurants, terrassen, zalencentra) zal in heel Nederland de drukte op straat toenemen. In Overbetuwe verwachten we vooral meer drukte in de winkelstraten, op de dijken, in de recreatiegebieden en bij de recreatieplassen. In de winkels, horeca-inrichtingen en andere accommodaties, is het de verantwoordelijkheid van de eigenaar en/of exploitant om dit in goede banen te leiden. Deze moeten zorgen dat klanten en bezoekers zich aan de RIVM-maatregelen (kunnen) houden. Daarvoor hebben zij de afgelopen tijd de benodigde maatregelen voorbereid. De rol van de gemeente richt zich daarbij op communicatie (bijvoorbeeld op bierviltjes wijzen op de 1,5 meter regel), advisering, het houden van toezicht en indien nodig, handhavend optreden.

Ook de dorpshuizen (MFA's) mogen weer beperkt open vanaf 1 juni. Met gebruikmaking van daartoe opgestelde landelijke protocollen ondersteunen wij hen bij het opzetten van activiteiten binnen de kaders van de noodverordening en de RIVM-richtlijnen (bijvoorbeeld max. 30 personen tegelijk aanwezig).

Het reguleren van de drukte buiten de ondernemingen en instellingen, in de openbare ruimte, is een taak van de gemeenten. Ter voorbereiding op 1 juni is daarom met de politie en de boa's een inventarisatie gemaakt van mogelijke knelpunten en naar aanleiding daarvan te nemen preventieve maatregelen. Op de volgende locaties kan drukte leiden tot het moeilijk of niet naleven van de coronamaatregelen door de daar aanwezige mensen:

- a) Dorpsstraat Elst ter hoogte van het Wapen van Elst en de Vereniging
Wanneer de terrassen bij deze 2 locaties weer open gaan, ontstaat het risico dat de bezoekers van de terrassen en de mensen op de trottoirs/voetpaden elkaar "kruisen". Dit probleem wordt opgelost door de terrassen te verbreden en door ter hoogte van Het Wapen en de Vereniging "verplichte" looproutes in te stellen. Mensen worden daarop geattendeerd door symbolen en richtingspijlen op de weg. Medio volgende week wordt samen met de exploitanten van Het Wapen en De Vereniging beoordeeld of deze aanpassingen de gewenste resultaten opleveren.
- b) Dorpsstraat Elst ter hoogte van de AH, Dries en Co en de Action
Combinatie van de bezoekers van het terras bij Dries en Co en bezoekers van de AH en de Action leidt onder normale omstandigheden al tot drukke situaties. Een uitbreiding van het terras bij Dries en Co is daarom geen optie. Onderzocht wordt of dit probleem opgelost kan worden door het terras te verplaatsen naar het parkeerdek boven AH en de Action.
- c) Rijkerswoerdse Plassen en Strandpark Slijk-Ewijk
Door het warme en zonnige weer is het bij beide recreatieplassen nu al behoorlijk druk. Dit zal nog meer het geval zijn wanneer mensen dit jaar tijdens de vakantie thuis blijven. Uit rapportage van de boa's blijkt dat de bezoekers van de recreatieplassen de richtlijnen van het RIVM tot nu toe redelijk tot goed opvolgen. Knelpunt is wanneer de bezoekers naar huis gaan en hun fietsen

bij de stallingen ophalen. In overleg met de politie en de gemeente zijn met de eigenaar en/of exploitant afspraken gemaakt over toezicht, handhaving, verplaatsing van fietsenstallingen, opruimen afval, voorlichtingen bezoekers, etc. waardoor de drukte beheersbaar lijkt.

d) Waal- en Rijndijk

Mede dankzij communicatie, handhaving en zichtbare aanwezigheid van boa's en politie is de drukte op de dijken tot nu toe goed beheersbaar. Zie nader de bijgevoegde antwoorden op schriftelijke vragen van de fractie van Groen-Links over de veiligheid op de dijken. Vooralsnog is er geen reden om aan te nemen dat hier de komende periode alsnog knelpunten ontstaan. Politie en de boa's blijven de situatie zichtbaar en onopvallend monitoren. Indien nodig worden aanvullende maatregelen getroffen.

Sociaal-maatschappelijke gevolgen

Noodopvang kinderen en primair onderwijs

De basisscholen gaan weer volledig starten op 8 juni. Vanaf deze dag is de noodopvang alleen nog beschikbaar in avond, nacht en weekenden voor kinderen van ouders die in de zorg werken. Deze mogelijkheid blijft in ieder geval tot 1 juli beschikbaar.

Voortgezet onderwijs

Vanaf 2 juni start het Voorgezet Onderwijs. We hebben contact gehad met het Westeraam, het Lyceum Elst, HPC en OBC. De scholen geven op verschillende manieren invulling aan het onderwijs. Gemiddeld gaan de leerlingen 1 dag per week naar school, gecombineerd met online lessen. Kwetsbare kinderen gaan vaker naar school. Alle scholen hebben bewegwijzering en hekken geregeld, al dan niet met hulp van de gemeente. Rondom vervoer van leerlingen die verder dan 8 km van de school wonen, lijkt vooralsnog geen probleem te ontstaan. De meeste kinderen worden, conform het advies van de Rijksoverheid, gebracht of gaan op de fiets. Voor een kleine doelgroep blijft het OV nodig. Deze kinderen zijn gemeld bij de vervoerders. Vervoerders hebben aangegeven dat het reizen binnen het OV gedoogd wordt.

De scholen hebben hun overgangsnormen aangepast waardoor een hele grote groep kinderen zal doorstromen naar het volgend leerjaar. Voor een kleine groep leerlingen zal een negatief advies gegeven worden. Deze leerlingen en hun ouders krijgen de gelegenheid de school ervan te overtuigen de leerling toch te laten doorstromen met een plan van aanpak om achterstanden in te lopen. Een beperkte groep leerlingen zal de overstap naar het volgende leerjaar niet maken, maar dit heeft niet-corona-gerelateerde redenen.

Kwetsbare gezinnen en personen

We houden als gemeente oog voor de kwetsbare kinderen en gezinnen, ook nu school weer start. Daarom gaan de jeugdconsulenten bekijken of voor de aangemelde gezinnen de komende tijd nog extra opvang nodig is voor kwetsbare kinderen. Ook de scholen hebben kwetsbare kinderen goed in beeld. Orthopedagogen, mentoren, zorgcoördinatoren en schoolmaatschappelijk werkers staan veelvuldig in contact. Verder wordt gekeken of kwetsbare kinderen extra ondersteuning kunnen krijgen tijdens de zomervakantie.

De afgelopen weken schommelt het aantal zorgmeldingen dat bij het interventieteam binnenkomt tussen de 3 en de 9 meldingen per week. Voor de corona-periode kregen wij gemiddeld 3,5 meldingen per week. De stijging is vooral te zien bij verwarde personen en personen met psychiatrische problematiek en huiselijk geweld meldingen waar minderjarige kinderen bij betrokken zijn. Het interventieteam kan over het algemeen goed werken via

beeldbellen, ook met de gezinnen. Indien nodig gaan interventieteammedewerkers in sommige gevallen ook op huisbezoek, zeker als het gaat om mensen met psychiatrische problematiek en om dreigende situaties waar minderjarige kinderen bij betrokken zijn.

Participatiewet en Tozo

In de afgelopen weken zijn er iets meer nieuwe aanvragen voor een bijstandsuitkering gedaan dan normaal. In een normale maand zijn er tussen de 15 en 25 nieuwe aanvragen voor de uitkering bij onze gemeente. In de eerste drie weken van mei hebben zich 35 inwoners gemeld voor een uitkering.

Het definitief beoordelen van aanvragen van een Tozo-uitkering vraagt een grote inzet van de medewerkers van het team uitvoering sociaal domein. Op dit moment wordt extra capaciteit ingezet om alle aanvragen tijdig en snel van antwoord te kunnen voorzien.

Financiële ondersteuning inwoners en ondernemers

De verzoeken van ondernemers voor uitstel betaling van gemeentelijke belastingen geven tot op heden het volgende beeld:

- In 12 gevallen betreft het uitstel van betaling met automatische incasso. Totaal € 9.686.
- In 68 zaken gaat het om uitstel van betaling zonder automatische incasso. Totaal € 76.452.
- In 9 gevallen is inmiddels de aanslag alsnog betaald.

Het factureren voor precariobelasting en marktgelden dat ander jaren begin juni gebeurt, wordt voorlopig uitgesteld. Om de horeca tegemoet te komen in reeds geleden verliezen, zal voor de eventuele uitbreiding van terrassen per 1 juni geen precariobelasting en legeskosten worden gerekend. Dankzij extra inspanningen lukt het de gemeente zelf om betalingen van facturen sneller af te handelen dan normaal.

Het bovenstaande geeft een inzicht in de effecten van de eerste inzet die erop gericht is de financiële gevolgen voor de korte termijn te verzachten voor onze ondernemers en inwoners. Inmiddels zijn we ook bezig om in beeld te brengen wat voor de lange termijn de financiële gevolgen zijn voor ondernemers, verenigingen en inwoners. Op basis daarvan willen we bezien of en zo ja, hoe de gemeente ook voor de lange termijn een helpende hand moet bieden. Uiteraard is dit ook weer afhankelijk van compensatieregelingen vanuit bijvoorbeeld het Rijk en de provincie.

Gemeentelijke dienstverlening

In onze organisatie zijn de medewerkers inmiddels gewend aan het realiseren van de noodzakelijke dienstverlening aan de inwoners ondanks de beperkingen vanwege het coronavirus. Met het verlengen van de maatregelen groeit ook de creativiteit om zaken anders te realiseren.

Een voorbeeld is de inwonerparticipatie. In Overbetuwe hechten we zeer aan betrokkenheid van onze inwoners bij ons werk. Daartoe worden veel participatietrajecten opgezet. Hoewel fysieke bijeenkomsten met onze inwoners sinds de uitbraak van corona niet mogelijk zijn, lukt het door creatieve, veelal digitale alternatieven, in te zetten, om de meeste participatietrajecten door te laten lopen. Deelnemers zijn tevreden en deze manier van werken biedt ook nieuwe inzichten voor de toekomst.

Ook onze dienstverlening wordt langzaam weer verruimd. Zo is het vanaf 1 juni weer mogelijk om op locaties buiten het gemeentehuis te trouwen; bijvoorbeeld bij mensen thuis in de tuin of op een andere locatie. Dit kan slechts als de 1,5 meter afstand tussen aanwezigen gewaarborgd kan worden. We verhogen het maximum aantal aanwezigen zoals door de overheid is vastgesteld (max. 30 personen). Als de rijksoverheid het maximum aantal personen verder verruimt, volgen we dat. Voor onze raadszaal blijven we het aantal van maximaal 8 aanwezigen hanteren om ervoor te zorgen dat we de 1,5 meter afstand ook op een verantwoorde wijze kunnen uitvoeren.

De publieksbalies (gemeentehuis en Sociaal Domein/Ambtshuis) van de gemeente Overbetuwe blijven op het gemeentehuis in Elst vooralsnog alleen op afspraak geopend. In het huidige gemeentehuis is de ruimte op dit moment niet groot genoeg om grotere aantallen mensen te ontvangen. Als de publieksbalie in het nieuwe gedeelte van het gemeentehuis wordt geopend, zullen we opnieuw bezien of verruiming mogelijk is. Dat is naar verwachting half juli.

Tenslotte is het fijn dat vandaag ons zwembad de Helster weer gedeeltelijk open gaat. Na uitvoerige voorbereidingen kan dit met inachtneming van de RIVM-richtlijnen.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos

Antwoorden op schriftelijke vragen (S-500) van de fractie van Groen Links over veiligheid op dijken.

1. *Hoe was de handhaving van snelheid en 1,5 meter afstand houden op de dijken in het weekend van 11 en 12 april georganiseerd (locaties waar handhavers handhaafden, aantal handhavers, aantal uren dat er gehandhaafd is, manier van handhaving en dergelijke)?*

De politie heeft radarsnelheidscontroles gehouden op de Rijndijk te Driel en de Waaldijk te Oosterhout. In onderstaand overzicht zijn de locaties, dagen en tijdstippen aangegeven:

Op de Rijndijk:

- 11 april: 5 uur gecontroleerd
- 12 april: 8 uur en 15 minuten gecontroleerd
- 13 april: gecontroleerd: aantal uren niet bekend

Op de Waaldijk:

- 11 april: 3 uur gecontroleerd
- 12 april: niet gecontroleerd
- 13 april: gecontroleerd: aantal uren niet bekend

De bijzondere opsporings ambtenaren (boa's) van de gemeente hebben het gehele weekend beide dijken meerdere malen meegenomen in hun dagelijkse surveillance. De boa's zijn niet bevoegd om handhavend op te treden tegen overtredingen door rijdend verkeer. Wel tegen overtreding van de noodverordening.

Aantal handhavers: politie 2. boa's 3 koppels van 2 personen.

2. *Hoeveel gevallen van te hard rijden respectievelijk overtredingen van de 1,5 meter afstandsregel op de dijken hebben handhavers in het weekend van 11 en 12 april geconstateerd? Hoeveel boetes en eventueel waarschuwingen zijn er toen uitgedeeld voor respectievelijk te hard rijden en het overtreden van de 1,5 meter afstandsregel?*

Het aantal boetes te hard rijden betrof:

Op de Rijndijk:

- 11 april: 52
- 12 april: 38
- 13 april: 63

Op de Waaldijk:

- 11 april: 6
- 12 april: niet gecontroleerd
- 13 april: 5

Er zijn geen boetes en/of waarschuwingen uitgedeeld voor het overtreden van de 1.5 meter afstandsregel.

3. *Hoe was de handhaving van snelheid en 1,5 meter afstand houden op de dijken in de weekenden na dat van 11 en 12 april georganiseerd (locaties waar handhavers handhaafden, aantal handhavers, aantal uren dat er gehandhaafd is, manier van handhaving en dergelijke); hoeveel gevallen van te hard rijden respectievelijk overtredingen van de 1,5 meter afstandsregel op de dijken hebben handhavers in deze weekenden geconstateerd; hoeveel boetes en eventueel waarschuwingen zijn er toen uitgedeeld voor respectievelijk te hard rijden en het*

overtreden van de 1,5 meter afstandsregel? Graag per weekend een overzicht van de organisatie van de handhaving, het vastgestelde aantal overtredingen en het aantal uitgeschreven boetes.

In het weekend van 18 april heeft de politie een radarsnelheidscontrole gehouden op de Rijndijk te Driel. 3 uur gecontroleerd: 1 overtreding.

De boa's hebben alle weekenden de dijken meerder malen bezocht tijdens hun surveillance.

De situatie was over het algemeen rustig. Er zijn geen waarschuwingen of boetes uitgedeeld voor het overtreden van de 1.5 meter afstandsregel.

4. Indien de handhaving tijdens het weekend van 11 en 12 april een hoger niveau had dan de weekenden erna, in hoeverre is de ervaren overlast en de feitelijke veiligheidssituatie op de dijken hieraan toe te schrijven?

In het weekend van 11 en 12 april was het handhavingsniveau hoger dan de weekenden erna. Hemelvaartsdag heeft de politie mobiel (motoren) toezicht gehouden. Bevindingen van de politie komen overeen met de ervaringen die de boa's hebben opgedaan tijdens hun surveillance in alle weekenden: het is op de dijken (erg) druk door het grote aantal fietsers en wandelaars en er is weinig gemotoriseerd verkeer. Het is niet bekend of er een causaal verband bestaat tussen de mate van handhaving en de omvang van het gemotoriseerd verkeer.

5. Indien de handhaving tijdens het weekend van 11 en 12 april een hoger niveau had dan de weekenden na 11 en 12 april, in hoeverre is het college dan bereid om de rest van het zomerseizoen het niveau van de handhaving op de dijken tijdens de weekenden op te schalen naar het niveau van 11 en 12 april? Wat is hiervoor nodig (denk aan inzet en middelen)?

Indien daar aanleiding voor is, is het college bereid het niveau van handhaving op te schalen naar het niveau van 11 en 12 april. Of dit kan is afhankelijk van de beschikbare handhavingscapaciteit van de politie.